

УДК 37.014.53

Т. І. Єфименко

головний редактор, член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, професор, президент ДННУ “Академія фінансового управління”, Київ, Україна, efimenko@afu.kiev.ua

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ ПРОЕКТУ
СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУ ПРІОРИТЕТНИХ ДІЙ
НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ**

Tetiana Iefymenko

chief-editor, Dr. Sc. (Economics), Professor, State Educational and Scientific Institution “Academy of Financial Management”, Kyiv, Ukraine, efimenko@afu.kiev.ua

**SOME ASPECTS OF THE PUBLIC DISCUSSION OF A DRAFT MEDIUM
TERM PLAN OF PRIORITY ACTIONS UNTIL 2020**

JEL classification: E31, T21, T22.

Т. И. Ефименко

главный редактор, член-корреспондент НАН Украины, доктор экономических наук, профессор, президент ГУНУ “Академия финансового управления”, Киев, Украина

**НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ОБЩЕСТВЕННОГО ОБСУЖДЕНИЯ
ПРОЕКТА СРЕДНЕСРОЧНОГО ПЛАНА ПРІОРИТЕТНЫХ
ДЕЙСТВИЙ НА ПЕРИОД ДО 2020 ГОДА**

Наприкінці грудня 2016 р. Кабінетом Міністрів України було представлено проект Середньострокового плану пріоритетних дій на період до 2020 року. В цьому документі з метою досягнення макроекономічної стабільності та відповідно до Цілей сталого розвитку ООН¹ визначено управлінську стратегію української влади. Серед найважливіших завдань неперервного, інклюзивного й справедливого економічного зростання – інституційне забезпечення зміцнення потенційних можливостей людського капіталу, якісної освіти, активнішої присутності нашої держави в міжнародному єдиному науково-дослідницькому академічному середовищі. Умовами реалізації зазначених пріоритетів є: оновлення системи управління державними фінансами, розбудова адекватних фіскальних регулятивних важелів, максимізація ефективності витрачання публічних коштів згідно з європейськими стандартами та найкращою світовою практикою. З огляду на зростання ролі освітньої галузі, науки та інновацій у сучасному світі як запоруки результативних реформ, на цих аспектах не-

¹ Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development / United Nations General Assembly. URL: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/70/L.1&Lang=E (дата звернення: 16.01.2017).

одноразово наголошувалося в межах діяльності законодавчої та інших гілок влади.

У країнах Євросоюзу застосовується багато моделей функціонування науково-освітнього простору з використанням джерел фінансування різного походження, що характеризуються неоднаковим співвідношенням приватних, суспільних і державних грошово-кредитних засобів. Імплементация найуспішніших із них дасть змогу збалансувати інвестиційні потреби з необхідним ресурсним наповненням конкретних проектів, пов'язаних із поширенням знань та дослідженнями. Це потребує з боку владних структур ризик-орієнтованого менеджменту, змін у сфері освіти й науки, скоординованих із Програмою дій Уряду, Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, Програмою розширеного фінансування Україна – МВФ.

У зв'язку з оприлюдненням проекту Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року, ухваленням Законів України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про вищу освіту” останнім часом на шпальтах фахових видань, зокрема журналу “Фінанси України”, розгорнулися дебати навколо процесів модернізації навчальних та науково-дослідних установ із відповідним перетворенням механізмів їхньої матеріальної й інтелектуальної підтримки, спрямованим на прискорення формування інноваційного потенціалу національного господарства, збільшення в ньому частки наукоємної продукції з високою доданою вартістю.

У контексті найактуальнішого завдання з удосконалення чинних норм та правил надходження доходів і розподілу видатків державного й корпоративного секторів економіки у сфері освіти та науки, широка творча дискусія охопила багато проблем, зокрема:

– запровадження сучасних механізмів та інструментів фінансового управління в межах новоствореного транспарентного ринкового простору для інноваційної діяльності й надання якісних освітніх послуг, посилення інституційної спроможності владних структур щодо регулювання практичної спрямованості наукових досліджень і розробок із урахуванням галузевої специфіки;

– раціональнішого витрачання бюджетних коштів, передусім через оновлені критерії соціально-економічної ефективності, зокрема для державного та регіонального замовлення, а також поширення застосування принципів “evidence-based knowledge transfer”¹, публічно-приватного партнерства тощо;

– стимулювання залучення приватних інвестицій для поширення знань, у т. ч. шляхом пільгового фіскального кредитування в кризових умовах, що дасть змогу зміцнити фінансовий стан підприємств, попит суб'єктів господарювання на інновації;

– унормування оцінки та обліку податкових витрат у зв'язку з преференціями за внесками на соціальне страхування найманих працівників,

¹ Conclusions and Future Steps: Evidence-based Knowledge Transfer? / Economic and Social Research Council. URL: <http://www.oecd.org/edu/ceri/37107848.pdf> (дата звернення: 16.01.2017).

котрі здійснюють НДДКР, а також пільгами з податку на прибуток підприємств;

– підвищення інтегрованості українських учених у єдиний науковий (дослідницький) простір і збільшення обсягу надходжень міжнародних грантів, що потребує налагодження процедури їх залучення;

– передання повноважень щодо фінансового забезпечення професійно-технічної освіти з державного на місцевий рівень бюджетування з належним опрацюванням передумов залучення регіонального приватного капіталу, зокрема з передбаченням можливостей співпраці на засадах партнерства.

Точнішого визначення пріоритетів державного замовлення, диверсифікації джерел ресурсів для оплати освітянських послуг домогосподарствами та іншими економічними агентами можна досягти за умови здійснення розрахунків орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого працівника, фахівця, аспіранта, докторанта¹ на методологічній базі обліку витрат у освітніх закладах відповідно до міжнародних і національних стандартів та програмно-цільового методу бюджетування. Для цього варто детальніше розкрити поняття “освітня послуга”, натуральні й вартісні вимірники сервісів і способи ведення їх оперативного обліку.

Наприкінці минулого року Міністерством освіти і науки України було організовано зустрічі представників органів законодавчої та виконавчої влади, місцевого самоврядування, провідних наукових установ, громадськості з метою пошуку шляхів підвищення якості послуг освіти з мінімальними витратами, наближення розрахунків орієнтовної середньої вартості до реальної інформаційної бази – бухгалтерського обліку витрат за Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Редакційна рада журналу “Фінанси України”, періодичного видання Державної навчально-наукової установи “Академія фінансового управління”, прийняла рішення регулярно публікувати пропозиції фахової спільноти щодо законодавчих змін в управлінні економічним витрачанням державних коштів з урахуванням європейських принципів бюджетної консолідації в умовах конкурентного середовища, вдосконалення фіскальних норм і правил діяльності бюджетних установ. Протягом 2017 р. на шпальтах журналу під рубрикою “Фінансово-економічне регулювання” планується оприлюднювати результати аналізу витрат та порівняння показників надання окремих соціальних послуг або однотипних послуг різними надавачами в умовах нестабільного бюджетного фінансування.

¹ Методика розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 346. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/346-2013-%D0%BF/print1443615883223739> (дата звернення: 16.01.2017).